

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Ládt: Bétsből, Kedden Aprilis 4-dik napján, 1815-dik esztendőben.

Frantzia Ország.

Végezte annak a' tikkelynek, melly a' *Frankfurti* Újságból a' M. Kurir 154-ik lapjának végén elkezdett: —

„Ezen történetnek (a' Napoleon' tselekedetének) melly a' Historiákban egyetlenegy, és a' mellyet a' jövődő világ alig fog elfelejteni, teljességéig végeztet szükséges leszen meg emlékeznünk arra, hogy XVIII-dik Lajos Király (azokat a' kevés személyeket, a' kik XVI-dik Lajosnak megölettetésére voksolnak volt, 's ezeken kívül még valami keveseket, kivéve) a' thronóra való lépésekor a' magok hivataljokban minden közönséges tisztviselőket meg erősített, sőt a' megüressült hivatalokat is mind olyan személyekkel töltötte be, a' kik *Bonaparte* alatt szolgáltak; melly szerént, úgy szollván, a' Király' visszamenetelével csak a' fő uralkodó változott vala meg; az előbbeni Országgló székek minden műszerei az újnak segítő eszközeivé lettek vala. Más részről mind azoknak is, a' kik hivataljaikat elvesztették val, teljes szabadság engedtetett; a' kik a' fő városnak közepeben élvén az előbbeni Országglószékek minden elszakadozott vezérfonalait könnyen öfisse kötözheitek, oly módon, hogy *Bonaparte* Elba szigetén élvén, Frantzia Országban egy tökéletesen organizáltatott, láthatatlan Országglást tartott-

fenn. Itt volt a' fundamentoma annak a' bizodalmas tsendességnék, a' mellyel egy maroknyi sereggel kiszállási bátorkodott es előre nyomult; itt volt a' fundamentoma annak a' bizakodásnak, mellyel még eleinte mingyár ki nyilatkoztatták, hogy ez a' revolúzió egy puskalövés nélkül veghez fogna menni.“

Úgy látszik, hogy *Párisban* Martzius 20-dik napján nagy zürzavarok kellett uralkodni, minthogy ott az nap' semmiféle újságlevelek ki nem adattak, a' *Stuttgardé* újság pedig nyilván erősíti, hogy ezen napon a' Párisi nép nagy nyughatalanságban es mozgásban volt legyen, es hogy csak a' szüntelen lábon es vigyázaton álló 30,000 nemzeti katonáknak lehetett köszönni, hogy a' por sereg az előkelőbb es vagyonosabb embereknek tulajdonáikra nem tette veszedelmes kezeit. —

Martzius' 21-dikén ki jött végezfere a' Párisi *Monitör* (valamint szintén az egyéb közönséges levelek is) de nem az utóbbi gondolkodással, hanem azzal, mellyel a' *Bonaparte*' ideje alatt irattattak, a' melly első levelben ezeket írja a' *Monitör* a' Martzius' 20-dikán előfordult történetekről: —

„A' Király (úgy mond) es a' Királyi Princzek a' múlt (20 dikra virradó) éjjel elútoztak innét. A' Császár ugyan ezen napon estve 8 óraker a' maga *Thulleria*

palotájába meg érkezett. Ő azon seregeknek elején jött bé Párisba, a' mellyek csak ez nap' azért reggel küldettek vala ki eleibe, hogy őket bé ne botsássák. Az az ármáda, melly a' Császár kiszállításától fogva formálódott, még Fontainebleau városáig sem érkezett meg. Ő Felsége a' maga útjában külömbkülömb seregekkel tartott mustrát és véghetetlen sokságú nép között utazott által, a' melly ő Felségének látása végett mindenütt eleibe ment. Az a' régi testőr-ző seregbéli vitéz Batalion, melly a' Császárt *Elba* szigetéről vissza kísérte, hónap' érkezik meg Párisba, és így a' *Juani* öből és *Praris* között való utat 21 napok alatt tette meg.

Ezen tikkely után azokat az új Ministereket nevezi meg a' Monitör, kikről a' közelebbi M. Kurirban is emlékezet tétetett, a' hová járul még, hogy a' külső dolgokra ügyelő ministerséget Marschal *Caulincourt*, a' belső ministerséget pedig *Carnot* nyerte-el, a' kit ezen felyű Birodalom' Grófjává is nevezett ezen alkalmazással *Napoleon* azzal való meg elégedésének bizonyosságául, hogy *Antwerpiát* oly álhatatossággal védelmezte volt.

Proklamációinak elején most ilyen titulussal él Bonaparte: — „*Napoleon*' Isten' kegyelméből és a' Császári Birodalom' Constituziója által, Frantziák' Császára.„ Azon Proklamációk között, mellyeket a' Monitör ugyan ekkor ki adott, van nevezetesen egy, mellyet az őket kísérő Testőr-zőtsoport intézett a' Frantzia katonákhoz, melly által ezek a' *Napoleon*hoz való állásra ingerelhetnek. —

Azon Dekretomoknak summás foglalataik, a' mellyeket *Napoleon* még *Lyon*ban, Mártzius' 13-dik napján kiadott, ennyiben allanak: — A' Törvényes Adminisztrációnál tétetett minden változásokat el törölte a' maga első Dekretoma által, és minden letétetett tisztviselőket visszahelyeztetett hivataljokba. — A' második által mind azokat a' tiszteket letette a' fegyveres

seregeknél, a' mellyek az 1814 dik esztendő Aprilisének 1-és napjától fogva ki-nevezettek. — A' 3 dik által a' fehér karkardával egyetemben minden Királyi Liliom és egyéb czimerek eltöröltettek. — A' 4-dikben a' parantsolatik, hogy a' Császári testőr-ző sereg állittassék vissza, a' Királyi testőr-ző sereg pedig oszljon-el, 's a' Monarchánál ennekutána semmi idegen fegyveresek ne tehesenek örüllői szolgálatot. — Az ötödik által a' Princzeknek és Emigransoknak minden javaikra *Sequestrum* rendeltetik. — A' 6-dikben e' képpen szoll *Napoleon*, — „A' Nemesség eltöröltetik, és az (úgy nevezett) *Constituens* Nemzeti Gyüllések által hozatott minden törvények vissza állittatnak, 's folyamathozattnak; minden *Fendalis* titulusok eltöröltetnek; azok a' magános szemelnyek, kiknek mi az ő nemzeti szolgálajoknak meg jutalmaztatására Nemzeti Titulusokat adtunk, ezeket tartásuk meg ezután is. Mi fenntartjuk magunknak azt a' hatalmat, hogy azoknak az embereket maradékaikat, kik a' Frantzia nevet Szándoktól fogva híressé tették, az ez eránt hozatandó törvényekkel meg egygyezőző titulusokat adhassunk. —

A' 7-dik Dekretomnak ez a' foglalata: Mind azok az Emigransok, a' kik az utolsó Országlást meg előzőtt Országlások által az Emigransok' laistromából ki nem töröltettek, vagy botsánatot nem nyertek volt, 's az 1814-dik esztendő Januariusának első napjától fogva Frantzia Országba vissza tértek, ezen országból haladék nélkül távozzanak-el, avagy ha ebben 14 napok múlva meg találtnak, a' Nemzeti Gyüllések által kiadatott törvények szerint bánjanak velük. Ezeknek minden jószágaik foglaltassanak-el. — Továbbá, mind azoknak a' személyeknek a' Betsület-Légióba való felvétetéseik, - a' kiknek erre a' Rend' régi Cancellarius a Gróf *Lacpede* Diplomát nem expediált volt, erőtelennek lenni hirdettetik: úgy mindazonal.

tal, hogy az olyan személyeknek ezen Rendbe való felvételtetések, a' kik a' Státushoz mütatott hasznos szolgálataik által magoknak érdemeiket szeréztek, továbbbi meg vizsgáltaás után erőssittessék meg. —

Még egy Dékretoma (melly a' 8-diki) ugyantsak *Lyonból*, e' képpen van: — „Meg gondólván azt, hogy a' *Pairek'* Kamarája egy résziint olyan emberekből áll, a' kik Frantzia ország ellen fegyver viseltek, és a' kik a' magok boldogságokat a' *Fendale* jusoknak vissza állittatásokban, a' külömbkülömbfele rendü emberek között való egyealósegnek semmivé való tétetésében, a' nemzeti uradalmak' eladatataásának el enyésztetésében, 's végezetre abban találják-fel, hogy a' népet azon jussaitól meg foszthassák, mellyeket az a' nemzeti ditsósségnek ellenségei ellen 25 esztendőktől fogva folytatott hadakozásai által szerzett magának; meg gondólván, hogy a' Törvényhozó Gyülesnél lévő Deputatusoknak adattatva volt tellyes hatalmoknak ideje már eltólt volt, következeskép-pen ezen Kamara nem bír a' nemzeti képviselői tulajdonsággal, hogy ezen Kamarának egy része magát a' nemzetnek bizodal-mára méltatlanná tette, a' midőn a' *Fendalis* nemességnek visszaállittatását elősegítette, a' nép által elfogadtatott Constitu-tziót eltörölte, 's Frantzia országgal azokat az adósságokat, a' mellyek Coalitzióknak tsinálására 's a' Frantzia nép ellen fel-fegyverkezett seregeknek tartatásokra, idegen országon tétettek való, lefizettette, hogy a' Bourbonoknak a' Királysághoz való törvényes titulust adta, a' melly annyi, mint a' Frantzia népet és Frantzia seregeket támadóknak nyilatkozatnai, 's igazi Frantziáknak tsak az Emigransokat mondani, a' kik a' haza' kebelét 25 esztendőig dulták, 's a' népnek minden jussai meg rontották, midőn ezen Princzipiumot felállították, hogy a' nemzet a' thronusért légyen és nem a' thronus a' nemzetért:

mind ezekre nézve meg határoztuk, hogy: —

1-ször, a' *Pairek'* kamarája oszoljon szélllyel — 2-szor, a' Deputatusok' kamarája is oszoljon szélllyel. mind azoknak a' Deputatusoknak, a' kik meg hivattatván Martzius' 7-dik napjától fogva Párisba érkeztek, parantsoltatik, hogy haladék nélkül utozzanak vissza hazájokba. — 3-szor, a' Departamentomoknak gyülléseik a' jövő Májusban gyülekezzenek öszsze rendkíülváló gyüllésnek tartása végett a' Május' mezejére, oly véggel, hogy a' mi Constitu-tzióknak meg változtatását és megjobbitatását a' nemzetnek java és akarátja szerint ítézzék-el.

„Hogy azt a' buta és utálatos fetségést (igy szoll méltán a' Bétsi Beobachter nevü újság), mellyel a' Császár nagy elmessége, vitézeinek bátorsága, 's az a' mérték felett való boldogság magasztaltatik, a' melly Frantzia országra a' maga mostani országlása alatt, előre sűgárol, 's a' többi, idegen nyelvről németre által nem tesszük, bizonyosan jó szívvel meg bostatának érette Olvasóink: tsak éppen ezen a' Májusi mezőn tartatandó rendkíülváló öszvegyülest illető jegyzéseket tesszük ide a' *Journal-General de-France* nevü újságból, tsak azért, hogy mi ezeket tsupa *Satyrának* (tsufolodásnak) tartjuk: — „Ez a' Májusi Gyülest illető Dékretom (úgy mond a' nevezett *Journái*) nem a' legkissebb emlékezet oszlopa fog lenni ennek a' nevezetes idő szakasznak. A' Májusi mezőnek gyüleséből, a' *Monarchia'* valóságos fundamentom-kövéből, egy élettel és életeróvel tellyes valósággal, nemzeti, Frantzia országhoz 's a' 19 dik Századhoz méltó Constitutzió fog elő állani. E' nem valami olyan hamar elenyésző Diploma lesz, a' melly már a' maga származásakor gyökere hibákkal meg rakva lévén, tsak az Udvariáknak szolgálta játékul és tsufolodásnak eszközeül. Itt a' Frantzia népnek valóságos szava és akarátja fogja ma-

gét hallattatni, a' melly a' maga nagy mas-
sájának méltósága alatt, minden nagyra-
vagyó gyengeséget, minden magános ha-
szon keresést le tipor. Melly felséges bi-
zodalommal lesznek ehez a' Monarkhák!
melly meg bántathatlan záloga leszen ez
a' nép' jussainak! melly nemes pályát nyit
ez a' Philosophusok és Publicisták' gon-
dolkozáaiknak! Melly kevélyen olvastat-
nak ezen betses Dekretomban az indító
okok. Ennek minden sorai mély gondola-
latok, a' népnek boldogítói, 's az emberi
okoskodásnak meg hódoltatói. Éppen olyan
kedvességet érez benne az ember, a' mi-
lyent kösaragó *Bouchard* érzett, a' kiknek
úgy tettett mikor *Homérust* olvasta,
mintha szemlátomást zöne:“

A' Királynak a' törvényhozó gyűlések-
hez intézett utolsó Proklamációjja, mel-
lyet Párisból való eltávozásá előtt való na-
pon adott-ki, e' volt: —

„*Lajos*, Isten' kegyelméből etc. —
A' mi Kedveseinkhez és Hűségeseinkhez,
a' Frantzia országi Pairekhez és a' Departa-
mentumok' Deputatusaihoz. —

„Az Isteni Gondviselés, a' melly min-
ket ismét őseinknek thronusára hívott, ma
meg engedé azt, hogy az a' thronus annak
a' fegyveres erőnek elpártolása által, a'
melly annak védelmezésére meg esküdt
vala, meg rázattassék; mi a' Párisi lakos-
ok' sokkal nagyobb részének jó hazafiai
indulatját arra fordíthattuk volna, hogy
a' támadóknak az ide való bėjövetelben el-
lenek álljon: de iszonyodtunk azoknak a'
szerentséilenségeknek meg gondolásán, a'
mellyek az ezen köfalakon belől való tsz-
tázás által okozathattak volna. —

„Mi vissza vonjuk azon néhány vité-
zekkel magunkat, kiket a' magok köteles-
ségektől semmi álnokság, semmi árulás el-
nem tsábithat, 's minthogy mi a' mi fő
városunkat meg nem oltalmazhatjuk, el-
távoznunk innét azért, hogy hadakozó erőt
gyűjtsünk össze, és az Országnak más vi-

dekén a' jó Párisiaknál, nem hűségesebb
's nem is minket jobban szerető, hanem
tsak olyan Frantziákat keresünk-fel, kik-
nek az ő állapotjok kedverőbb arra, hogy
magokat úgy nyilatkoztathassák-ki, hogy
ők a' jó ügyet oltalmazni akarják. —

„A' jelen lévő nyűghathatlan idő pont
el fog enyészni; miiket annak előre való
édes érzése táplál, hogy az eltsábitott
katonák, kiknek elpártolása a' mi alatt
valóinkat illy sok veszedelmeknek kiteszi,
minden idővesztés nélkül által fogják lá-
ni a' magok hibás tselkedeteket; ők meg
fogják a' mi engedelmességünkben és jó-
sagunkban a' magok meg jutalmaztatáso-
kat találni. Mi nem soka ismét vissza té-
rünk ezen jó népnek kebelebe azért, hogy
neki meg egyszer békeséget és boldogjá-
got hozzunk. Ezen indító okokra nézve
kinyilatkoztattuk és kinyilatkoztattuk, pa-
rantsoltuk és parantsóljuk, mint követ-
kezik: —

1-ször A' Pairek' és Deputatusok' Ka-
maráiknak üléseik, a' Constitutzióknak é
Törvénynek tsikkelyeivel meg egygye-
leg, ezen 1815-dik esztendőre nézve, be-
zárattatva lenni ki hirdettetnek. A' Pai-
rek és a' Deputatusok, kikből ezen kam-
rák állanak, haladek nélkül széllyel ot-
lanak.

2). Mi új ülést fogunk észsze hivatali
és a' Pairek 's a' Deputatusok azonnal é
teheto' szetséggel észsze gyülekezni köle-
lettetnek azon helyen, mellyet mi nekik
mint Országlásunknak ideig tartó hely-
lyét, tudokra fogunk adattatni. Mind azok
a' gyűlések, mellyeket e' két kamarák
közzül egyik vagy másik, a' mi hatalom-
adásunk nélkül más helyen tartand, most
tantól fogvást semmiterőnek lenni kibír-
dettetnek. —

3). A' mi Cancellariusunkra és a' mi
Ministerekre biztattatik, hogy mindenik,
a' mennyiben a' dolog őtet illeti, ezen
Proklamációknak tétessen eleget, ezt ők a'
két Kamaráknak adják által, hirdettessek

's függesztessék-ki valamint Párisban úgy a Departamentomokban is mindegyik, 's a' mi országuokban lévő minden Prefektusokhoz, Vice-Prefektusokhoz, Tanács és Itélő Székekhez küldjék-el. Költ Párisban Martziusnak 19-dik napján, a' kegyelemnek 1815-dik, 's a' mi Országlásunknak huszadik esztendejében. —“

„Lajos

Ezt a' Királyi Dekretomot vagy Proklamatiót Abbe Mont es quion, 20-dikban 10 órakor a' Deputatusok' kamarájának Elölülőjével közölte; ez azt a' gyűlésben haladék nélkül felolvasta, melynek tagjai a' szalából azonnal elszéledtek. — A' fehér zászló az nap' délutáni 2 órakor a' Thüilleria kastélyáról levetetett, 's helyébe a' zabolatlan katonaság *idoluma* (bálványa) a' három színű zászló szuratott-fel. — Négy óra tájban az utzákon némely Generálisok széllyel nyargalóván így kiabáltak: Éljen a' Császár! A' nép tsendesen halgatott.

A' Királynak 20-dikban éjjeli 1 órakor történt eltávózása után a' Külső Udvaroknak Párisban lévő Követeik csak 21-dikben reggel tudósíthatattak ezen történet felől, a' midőn hivatal szerint tudokra adatott, hogy akár a' Királynak utánna akár pedig Udvaraikhoz vissza mehetnek: de már ekkor sem egyik sem másik meg nem eshetett, minthogy már *Savarj* lévén a' belső bátorság' katonáinak vezére, ő ezen Követeinek elutózásokra kívántató minden módokat elvett, melyre nézve mind azok, ott maradtak, a' kik ott ekkor jelen voltak. —

Marsal Ney és *Suchet* ilyen Proklamatiók által adták tudokra az ő vezérlek alá tartozó katonaságnak és tartományoknak a' magok Királyok eránt való gyalázatos hitszegéseket. —“

„Tisztek, Altisztek, és köz.katonák! A' Bourbonoknak ügye örökre elveszett. A' törvényes uralkodó Ház, melyet a' nép elfogadott vala, ismét thronusra ül; tsak

Napoleonnak, a' mi Fejedelműnnek van jussa ezen szép országon uralkodni. Költözzék-ki a' Bourboni nemesség még egyszer, ha neki tettik, avagy maradjon-meg közöttünk, mit tartozik ez mi reánk? A' mi szabadságunknak és függetlenségünknek szent ügye nem fog többé az ő veszedelmes Befolyások miatt szenvedni. Ők meg akarták alázni a' mi katonai ditsőségünket: de meg tsalták magokat; ez a' ditsőség nemesebb iparkodásoknak gyümöltse, hogy sem a' mi azokra való meg emlékezésünk valaha elveszhetne. Katonák! el múltak az idők, melyekben a' népeket kormányozni lehetett minden jusaiktól meg fojtván; végezetre győzedelmeskedik a' szabadság, 's azt örökre meg erősíti, a' mi felséges Császárunk. Legyen ez az ügy állandóul a' miénk és minden Frantziáké! Járja által ez a' nagyigasság mind azokat a' vitézeket, kiket vezéreni szerentsém van! Katonák! én gyakran vezérlettek benneteket a' győzedelmre, most ahoz a' halhatatlan tsapathoz viszlek, a' mellyel Napoleon Császár Páris felé utazik, 's a' mellyel oda nem soká meg érkezik. Ott örökre bételyesednek ohajtásaink, és boldogságunk. Éljen a' Császár! Költ Lons-le-Saulnierben, Martzius 13-dikán. —“

„*Moskwa* Hertzeg, Marschal.
Tábori Hirdetés.

„Katonák! ti a' mi Felsőleges Császárunk vissza érkezésének első hallására örömmel teltetek-bé; bevesen obajtottatok ismét felszurni a' nemzeti bokkrétát, a' mellyet 25 esztendőktől fogva hordoztatok. A' ti hozzám mutatott bizodalmatok 's jó fenyitektartástok engem' meg illett. Minden kívánságaitok füleimbe hatottak, és én ebben a' szempillantásban, a' melyben benneteket bizonyossá tehetlek a' felől, hogy Napoleon Császár az örvendő nép között 's egy tsepp vérnek kiontása nélkül Párisba bément, örvendek, hogy obajtásaitokból vélletek osztozhatok 's

tudtokra adhatom, hogy a' Mártzius 13-dikán költ Dekretom által, melly a' nemzetnek a' győzedelmi bokrétát vissza adja, örökké tartóvá teszi a' Császár azon vitéz tselekedeteknek emlékezetét, mellyek azon armádákat híresekké tettek, a' mellyeket semmikké akarának teoni. Velle nyoltzvan ember marschirozik; minden felől gyűlnek öszsze az ő oltalmazó Sosa alá. A' Császár ügye a' nemzeté és a' miénk. Midőn ő a' trónusra ül, az által bizonyossá teszi az országot a' maga Constitutiója, függetlensége, a' békesége felől. Soha ne legyen idegen országok befolyása a' mi országlásunknak formájához; soha ne kénteleníttessék ezen nemes és vitéz nemzet ezen gyálázatot szenvedni; ez a' leg bizonyosabb záloga a' nemzet' tselességének. Katonák és ti vitéz Alsáztiai lakosok! a' kik tartományaitoknak védelmezésére illy nagy áldozatokat tettetek, ti nem fogjátok meg szenvedni, hogy mezeiteket másod versben el pusztítsák az idegenek. Mi nem lépünk túl a' mi határainkon; de azok ellen is egész rendkívülvölösággal fogunk tusakodni, a' kik a' mi szép országunkba jöni akarnának azért, hogy törvényeket írjanak előnkbe. Költ Straszburgban Mártzius' 23-dikán. —

„*Arbuferai* Hertzeg, Marschal.

(Ezt a' Hirdetést az után adta-ki *Szechet*, minekutána hírt vett a' Napoleon Párisba lett meg érkezése felől).

Az északi Frantzia határokról érkezett tudósítások szerint a' Király megérkezett a' Flandriai határszélekhez. Egyéb kísérei között szemléltetett lenni Marschal *Berthier* is. — E' tájon, sőt a' Belgiumi új

Királyságnak minden részeiben nagy készületek tétettek; Mastricht, Venló, Nymwegen, Grave, Bosch, Breda, Antwerpen a' többek nagy sietséggel erősíttettek; a' Belga, Anglus, Hannoveranus, és Prussus katonaság minden felől nagy sebesseggel közeilt a' Rénuson túl lévő tartományokban a' Frantzia szélek felé.

A' Stutzgardi újághban Mártzius 26-dikán így adatsk elő a' Straszburgi új környülállások: — „A' Straszburgi erősség 23-dikban a' Napoleon részire állott; aznap délután a' Süches' Adjutánsai a' városban fel's alá nyargalóvau lóhaton, a' Napoleon Párisba való visszaérkezését a' trónusra való ülését proklamálták, így kiáltozván: Éljen Napoleon! a' melyben az egész ott lévő fegyveres sereg 's a' népek egy része is követte őket. Ezt követte 4 óraker a' seregek' mustrájs, egy hozzájuk intézett Proklamáció, a' Császár' hűségére való megesküvés, a' fejez zászlóknak' egyéb Királyi cimereknek le szedtetésé 's a' többi. Mihelyest pedig a' Rénus jobb partján *Kehlben* lévő Austriai Kommandáns *Generális Volkman* mind ezeket meg tudta, ő az ott lévő hídnak Német részét azonnal elrontatta, és a' *Kehli* sántoktat meg erősítette.

Hanningen várában is Napoleonhoz pártolt az őrző sereg. Mind ezekben képest a' Helvétziai Kantonok is számos katonaságot rendeltek határjaikra, azért mint migokat az ő Országlószekek a' magok Proklamációikban kifejezik, hogy az ő neutrálisokat semmi idegen seregek meg ne sértsék.

Aprills 1-ső napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 401 7/8 forintot Várló iz édulában. Egy Cs. aranyért 18 forintot 53 kr.

A' folyó Aprilisben 21 krajtzárra határozottatott Bétsben a' marhahusnak fontja